

ชื่อเรื่อง : การบริหารจัดการเพื่อดูแลผู้ป่วยวัณโรค

ชื่อผู้วิจัย หรือคณะผู้วิจัย พร้อมหน่วยงาน : นางสาวกิตติยา บุตรดาห์ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ๑

บทนำและวัตถุประสงค์ : เนื่องจากวัณโรคแพร่กระจายเชื้อทางอากาศผู้ที่ใช้อากาศหายใจจึงต้องมีการใช้มาตรการหลายอย่างเป็นแนวทางในการป้องกัน บัญสง พัจนสุนที, ๒๕๔๓ กล่าวว่าการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในสถานพยาบาลประกอบด้วยมาตรการ ๓ กลุ่ม คือการจัดระบบบริหารจัดการเพื่อเฝ้าระวังและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคเพื่อให้เกิดการค้นพบผู้ป่วยวัณโรคในระยะแพร่เชื้อโดยเร็ว จัดห้องแยกที่เหมาะสม ร่วมกับการให้ยารักษาที่ถูกต้องโดยเร็ว การควบคุมสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บริเวณที่มีโอกาสเสี่ยงสูงมีระบบถ่ายเทอากาศที่ดี มีแสงแดดส่องถึง หรือมีมาตรการเสริมอื่นๆเพื่อที่จะเจือจางเชื้อวัณโรคที่แขวนลอยในอากาศโดยเร็วที่สุด และการป้องกันบุคลากรไม่ให้รับเชื้อวัณโรคและป้องกันผู้ที่รับเชื้อแล้วไม่ให้ป่วยเป็นวัณโรค เลือกใช้เครื่องป้องกันที่เหมาะสม และคัดกรองบุคลากรที่ได้รับเชื้อแล้วได้รับยาป้องกันที่เหมาะสม และที่สำคัญคือทำให้ความรู้แก่บุคลากรให้รู้จักป้องกันตนเอง หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ๑ ในปี ๒๕๕๓ ๒๕๕๘ และ ๒๕๕๙ พบจำนวนผู้ป่วย ที่ป่วยด้วยวัณโรคที่ยืนยันผลตรวจเพาะเชื้อ จำนวน ๔๐ , ๕๒ และ ๓๒ ราย ตามลำดับ อีกทั้งมีการย้ายมาปฏิบัติงานที่อาคาร ๙ ชั้น ๕ ได้จัดการดูแลผู้ป่วยไว้ที่โซนที่ ๖ มีจำนวนเตียง ๔ เตียง โดยจัดการแยกพื้นที่และจัดให้มีพัดลมระบายอากาศ ให้คำแนะนำญาติ จัดอุปกรณ์ป้องกันตนเองไว้ครบ ปฏิบัติงานมาได้ ๑ เดือน (วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙) พบว่าจำนวนผู้ป่วยวัณโรคเพิ่มขึ้นจาก ๔ คน เป็น ๘ คน ผล Sputum AFB ๓+ จำนวน ๖ ราย

วิธีการศึกษา : จัดการประชุมเจ้าหน้าที่กำหนดแนวทางปฏิบัติการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรควิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ ศึกษาข้อมูลย้อนหลังและรวบรวมข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงาน ทบทวนและหาแนวทางแก้ไขจัดทำแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติม โดยแจกอุปกรณ์ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อที่จัดทำขึ้น โดยประกอบด้วย ถุงรองกระเป๋ากันเสมหะ กระเป๋ากันเสมหะ ป้ายเตือนการแพร่กระจายเชื้อโรค หน้ากากอนามัย คู่มือการปฏิบัติตัวผู้ป่วยวัณโรค ตลับเก็บเสมหะส่งตรวจ และป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยและญาติ ได้ปฏิบัติและทำแบบสอบถามความรู้ในการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยและญาติ นำแนวทางปฏิบัติไปทดลองใช้ ประเมินผลภายหลังการปฏิบัติในผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข

ผลการศึกษา : ปฏิบัติมาตรการ ๓ กลุ่ม ได้มากกว่าร้อยละ ๘๐ มีรายละเอียดที่ต้องพัฒนามีดังนี้ ระบบบริหารจัดการ ได้แก่ แจก Gift set ไม่ครบทุกราย คิดเป็นร้อยละ ๔๐ การควบคุมสิ่งแวดล้อม ไม่ได้แนะนำญาติตากเสื้อผ้า อุปกรณ์เครื่องใช้บริเวณแดดส่องถึง ร้อยละ ๘ การใช้เครื่องป้องกัน เจ้าหน้าที่ไม่ใส่ N ๙๕ ร้อยละ ๒๐

สรุปและข้อเสนอแนะ : แจก Gift set ไม่ครบทุกราย คิดเป็นร้อยละ ๔๐ วางแผน ทบทวน แจ้งเจ้าหน้าที่ สร้างความตระหนัก เตรียมจัดทำโครงการเรื่องรับรู้ โอกาสการติดเชื้อวัณโรคในเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ๑ การควบคุมสิ่งแวดล้อม ไม่ได้แนะนำญาติตากเสื้อผ้า อุปกรณ์เครื่องใช้บริเวณแดดส่องถึง ร้อยละ ๘ วางแผน แก้ไข ติดป้ายกำหนดพื้นที่ตากเสื้อผ้า อุปกรณ์เครื่องใช้บริเวณแดดส่อง การใช้เครื่องป้องกัน เจ้าหน้าที่ไม่ใส่ N ๙๕ ร้อยละ ๒๐ วางแผนพัฒนาสร้างสร้างความตระหนัก เตรียมจัดทำโครงการเรื่องรับรู้ โอกาสการติดเชื้อวัณโรคในเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วย อายุรกรรมชาย ๑ ต่อไป